

AKATALPA

Ekim 2017 - Sayı 214

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Aysar KÜÇÜKYUMUK

Cihan OĞUZ

YÜRÜYÜŞ TEDAVİSİ

Yeni bir şiire
Çalışıyorum bugünlerde.
Çalar saatler, metro durakları
Açık unutulmuş gece lambaları arasında.

Müzikle dalıyorum uykuya geceleri,
Rüyalarımda pamuk babaannemle vedalaşyoruz.

Tüm yetersizlikler için
Altı saatlik yürüyüş tedavisi.

Hep düşünüyorum da
Ne farklı olurdu
Liseyi İstanbul'da okusaydım,
On altımda şaşırıyordum Cihangir merdivenlerinde.
Son vapura yetişmek adına bir gülümseme.

Yılanıcı Burnu'nu da ekliyorum
Gün batımının en güzel seyredildiği yerler listeme.

En çok diyorum, en çok
"Korkuyu" hiç bilmemiş olmak isterdim.

Oysa kapı girişindeki yasemin kokusuna bayılıyorum,
Bir de kırmızı toz biberle eriyen tereyağı kokusuna.

Bir arkadaşla rastlaşıp
Ayaküstü sohbet eder gibi gizleniyoruz kendimizden.
Levi's'ı çok sevdim de ne oldu diyorum ya da Gordon
Milne'in Beşiktaş'ını özledim.

Şimdi düşünüyorum da,
Liseyi asıl Budapeşte'de okumak varmış.
Okul çıkışı
Margaret adasının çimenlerine karışmak.

Böyle işte;
Yeni bir şiire çalışıyorum bugünlerde
Su bazen bulanık, su bazen berrak.

ŞİPŞAK

Ruhumun fotoğrafını çek mesela
Yalanlara sığınmış bir çocuk sureti çıkınsın

Sokakları anason kokan bir memlekette yaşadık
Ceketi yamalı dayılar sendeleyerek çıkardı meyhaneden
Beraber az kovalamadık fır dönen topacın akıbetini
Dünyanın hızı da aynıydı belki biz aşka koşarken

Poz vermeden bas deklanşöre
Habersiz mihlansın çirkin halimiz
Döneceğimiz yok nasılsa fiyakalı günlere
Façamız alındı çoktan
Alnımız karışlandı
Bul karayı al parayı olduk bir saniyede

Selfie çek, arkada Suriyeli çocuklar toplaşsın
Ellerinde kâğıt mendil, beyaz bayrak, ak kefen
Ya Allah diye zılgıt çeksin anaları
Kurban olsunlar senin basacağına tetiğe
Haydi çek, gecikme, saati doldu hayatın
Vur kendini en yakışıklı cehenneme

İsmail ÇEKİRGE

PLATONİK AŞK

Kuş civıltıları içinde
Taşa oturmuş bir ağaç

Londra'da ilk seferini yapan
Gururlu bir atlı tramvay

Döndü Açıkgoz, Hüseyin Alemdar, Dilek Bayram, Zehra Betül, Fırat Caner, Hakan Cem, Ünsal Çankaya, İsmail Çekirge, Ahmet Şerif Doğan, Oresay Özgür Doğan, Sema Enci, Altay Ömer Erdoğan, Barış Erdoğan, Osman Serhat Erkekli, Şenol Gürel, Nihan Işıker, Korkut Kabapalamut, Ayfer Karakaş, Nevzat Konşer, Hüseyin Korkmaz, Hüseyin Köse, Aysar Küçükyumuk, Tataryen Lokman, Cihan Oğuz, Mustafa Oğuz, İbrahim Oluklu, Hüseyin Peker, Şerif Temurtaş.

ÜZGÜN GÜNLÜK XIV

(Düşünce Ağırıklı, Okuma ve Sinema Günlükleri)

Korkut KABAPALAMUT

28 Temmuz 2016

Fena bir gün olmadı. Gece bizde kalan eniştemlerle birlikte güzel bir kahvaltı yaptık. Ardından birkaç icra işini halletmek üzere 6 günlük bir aradan sonra adliyeye gittim. Yolda epey etkilendim sıcaktan. Adliye umduğumdan daha kalabalıktı. İşlerimioflaya puflyaya hallettikten sonra ofise geçtim;orada fazla kalmadan taksiyle İzban'a yöneldim. Optimum'da indim. Yemek yedim, kahve içtim, yarım saat kadar yeni çıkan kitaplara baktım. Sonuç olarak, değerli gazeteci Tuncay Özkan'ın Mart 2016 'daAsi Yayınları'ndan çıkan *Teşkilat* adlı kitabı ile H. Murakami'nin yeni çıkan *Sputnik Sevgilim* adlı romanını aldım (Babamı mutlu etmek adına; benim Murakami okumak için fazla acelem olmadı hiç). Özkan'ın kitabı, MİT'in 50 yıllık tarihini anlatan bir çalışma. Yazar üzerinde 25 yıl çalışmış. 17 sayfa kadar okudum, umduğum derecede değilse de keyifle, ilgiyle okunabilecek bir kitap. (Tuncay Özkan'ın dil ve kompozisyon bilgisini şaşırtıcı derecede zayıf buldum.) Bulut'a oyuncak uçak aldım, döndüğümde evdeydi, hemen poşetlere saldırdı, hediyesini hayli beğendi. Güzel bir akşam yemeği yedik gelen konuklarla. Sabah da biraz *Birand* kitabına devam ettim. Çok zor, çileli, bacak ameliyatlarıyla geçen bir çocukluğu ve gençliği olmuş Birand'ın. En büyük şansı, dayısı tarafından Galatasaray'a yazdırılması ve Vehbi Koç'la tanışıp onun desteğiyle yurtdışında tedavi görmesi. Paraya gereksinimi bulunduğundan üniversiteyi ilk yılında terk etmiş. Can Dündar'ın üslubunu beğenmedim. Birand'ın genç yaşında tuttuğu günlüklerde kullandığı üslup daha başarılı, etkileyici. Üstelik Birand kitaplarla haşır neşir biri de değilmiş, okusa okusa casusluk romanları okumuş. Dediğim gibi, Tuncay Özkan'ın da iyi yazabildiği söylenemez. Bir edebiyatçı gözüyle bakıldığında dil, gramer sınavını geçebilecek çok az gazetecimiz var yazık ki. Gerçi yadırganacak bir durum değil. Haberin ve yazının hedef ve yöntemleri elbet farklı. Ben biraz müşkülpeşentim. Ya da belki herkesten bir Uğur Mumcu ya da İlhan Selçuk gibi yazabilmesini beklemek iyimserlik olur.

29 Temmuz

14.40. 12'ye doğru kalkabildim. Muhtemelen ilacımı dalginlıkla iki kez aldığımdan. Sorun değil. Evdekilere biraz mahcup olmam dışında bir zararı yok. Dün gece ve kalktıktan sonra Tuncay Özkan'ın *Mit'in Gayri Resmi Tarihi*'ne devam ettim. Önemli bilgiler içeriyor. MİT'e yönelik eleştirilerinin müdafaasını gene kendi yapmış genellikle. En sık yinelediği iddia, MİT'in kuruluş amacına aykırı olarak bir polis teşkilatı gibi kullanılması, dış istihbaratı sağlayamaması, asker ve siyasetçilerin elinde bir nevi oyuncak olması, salt muhalefete karşı kullanılması, kendi özerk stratejilerini geliştiremeyip, kurumsallık, devamlılık, tutarlılık ve istikrarı sağlayamaması olması. Yazara göre mevcut Türkiye şartlarında bunların gerçekleşmesini beklemek zaten hayalcilik olurmuş ki, ben de katılıyorum. O halde neyi eleştiriyoruz? Belki yalnız, ünlü babalar operasyonu sırasında MİT'in yetkisini aşarak sorgulama yapması ve işkenceye başvurmaması. Mahir Kaynak'a yaptırılan kışkırtıcı ajanlık, bir de yaşadığı iç bölünmeler... Daha sonra zihnimi aydınlatmak ve arıtmak adına sık başvurduğum bir yöneme sarılarak bir okyanus belgeseli izledim. *The Kingdom Of The Oceans*. 2011 tarihli bir BBC yapımı, dört bölümden oluşuyor ve bence çok kaliteli. Biraz gönlüm gözüm açıldı diyebilirim.

30 Temmuz

00.15. Uykum var ama yatmak istemiyorum. Zaten öğlen uyanmıştım. En az bir saat daha oturup bir şeyler okumalı ya da izlemeliyim. Öğleden sonra Bulut geldi. Beni çok özlediğimi. 15 gün bizde kalmaya karar vermiş, yanında koca bir torbada abur cubur getirmiş, hayli yaramazlık etti, okumama ya da pek bir şey seyretmeme izin vermedi. Neyse ki saat on gibi parka gitmeye karar verdi her gece olduğu gibi. Yine de Gürkan Hacır'ın sunduğu *Şimdiki Zaman* adlı programın bir bölümünü izlemeyi başardım. Mehmet Ali Güller, Emin Gürses ve Erol Mütercimler konuktu. Prof. Emin Gürses umulacağı üzere diğer konukları süpürüp attı, İnanılmaz birkarizması ve donanımı var. Zekâsı ve Karadeniz şivesi daha da sivrilmesini sağlıyor. Siyasi analizleri bence çok yerindeydi... İdefix bugüne özel kargo ücretsiz satış kampanyası yapmış. Gölpınarlı çevirisini Hayyam rubailerini ile Mütercimler'in *Akil Oyunu, Aynanın Arkasında Kalan Gerçekler* adlı kitabını sipariş ettim. Bir süre daha bu tür okumalar yapacağım muhtemelen. Yaşamım kurgu eserler okumakla geçti. Biraz daha dengeli okumalar yapabilirdim türler arasında. Telifi etmek için çok da geç sayılmaz.

22.18. Ventilator dönüyor. 11'de kalktım. Birand biyografisine devam ettim. *Milliyet'te* yükselişine dair bölümleri okudum. Birkaç kez topun ağzından dönmüş. Sonunda Sami Kohen'in yanında dış haberler servisinde göze girmeyi başarmış. Bu arada patronun kızı Cemre Karacan'ı tavlamaı da ihmal etmemiş. Zaten aynı masada iki acemi gazeteci olarak çalışıyorlarmış... Sonra sıkılınca biraz daha okyanus belgeseli izleyeyim dedim. Dün başladığım 4 bölümlük serinin 2.sini açıp keyifle seyrettim. Kum Savaşları gibi bir şeydi bu bölümün adı. Akla hayale gelmeyecek biçim ve renklerdeki deniz yaratıkları yine aklımı başımdan aldı. En çok dikkatimi çeken battaniye ahtapotu idi. Süpermenin pelerinine benzer bir uzvu var. Ama bu pelerin incecik ve ipekten yapılmışçasına dalgalanıyor suda. Peygamberdevesi karidesi de oldukça ilginçti. İki ayrı hayvanın melezi diyebileceğimiz biçimlerde çok sayıda deniz canlısı var. Bu tür çeşitliliğine hayret etmemek elde değil. Doğa tek bir örümcek yaratmakla kalmamış örneğin. Bunun sayısız alt türünü, denizde yaşayanını, kimi özellikleri yengecinkine benzeyenini de yaratmış büyük bir işgüzarlıkla. İnsan deniz dibi yaşamına daldıkça günlük siyasi gelişmeleri o kadar boş ve anlamsız buluyor ki, balık olup okyanusların derinliklerinde yitip gidesi geliyor. Tabii olmuşken, avcı ve uzun ömürlü, ürktüücü bir deniz canlısı olmakta yarar var. Örneğin yarım tonluk deniz kaplumbağaları 80 yıl yaşıyorlar ve onlara dokunmaya cesaret edebilecek tek bir mahlûk yok. Tabii bin bir badireyi atlutup erişkinliğe ulaşabilirlerse. Çiftleşmek ve beslenmek, insanlar için olduğu kadar onlar içinde yaşamsal ve hayli zahmetli uğraşlar... O bitince Optimum'a yollandım. Yemeğimi beklerken kan şekerim düştü, garsonlara acele etmelerini söyledim. Yemeye başladıktan 20 dakika sonra normale döndüm. Biraz kitapçıda dolandımsa da bir şey almaya artık yüzüm tutmadı. Kırılan ve bozulanhoparlörümün yerine bir yenisini satın aldım dünyanın parasını ödeyip ama eve gelince aralıksız bir buçuk saat uğraşmama karşın çalıştıramadım. Pc'nin bluetooth'u bozulmuş. Onla cebelleşmekten sıkılınca kuzenimden ödünç aldığım Sezgin Kaymaz'ın son kitabına başladım: *Bugün Bize Kim Geldi*. Özyaşamöyküsel, eğlenceli ve sürükleyici. Kafa boşaltmak için okunabilecek bir yapıt. Bu amaçla yazıldığı da çok belli. Şimdi de biraz film izlemeli en iyisi.

31 Temmuz

Pazar.17.05. Billie Holiday'in *Best Of* albümü eşliğinde Birand'ın yaşamını okumaya devam ettim. Müthiş çalışkan, azimli, girişken, hayat dolu biri. Sakat ve yoksul bir çocuk olarak başladığı yaşamında süratle yükselmiş. Sonradan İtalya

ELLERİNİN TARİHİ

başbakanı olacak bir maliye bakanının evine davet ettiği bir genç adam oluvermiş... Acıkınca dışarıda yemek ya da eve sipariş vermek içimden gelmedi, buzluktaki dondurulmuş pizzaları ısıttım, fazla pişirmiş olmalıyım ki odun gibi oldular. Lezzet çok önemli değil, kan şekeri yükselmesin yeter. *Okyanus Krallıkları* belgeselinin 3. Bölümünü de izledim. Yine enfes bir seyirlikti. Bu bölümün konusu resifler, başka deyişle su altı mercan tepelikleri, çevrelerindeki yoğun avlanma ve hayatta kalma trafiği. Anlatıma tam odaklanamadımsa da gözlerim ekrana çivilendi. Balıkların ve vatozların hafif müzik eşliğindeki aşk ve mutluluk danslarını izlemek büyüleyici bir deneyimdi... Yeğenlerim geldi, salonda oynuyorlar, babamla kardeşim balkonda bira eşliğinde sohbet ediyor, ben yine odamda yalnızım. Dün akşam bir buçuk şişe bira içmiştim, bu gün içki havasında değilim. Kendimden sıkılısam da başka dostum yok. Kendime bir ömür boyu eşlik etmek zorundayım. Kimi zaman keyif, kimi zaman bıkkınlık ve sıkıntıyla... Hava o derece sıcak ki bacak bacak üstüne attığım an cildim terle kaplanıyor, vantilatör dönse de ne fayda.

1 Ağustos

Temmuzdan sıkılmıştım, yeni ayın girmesi iyi oldu. Galiba temmuzun ilk günü de aynı şeyi yazmıştım. Biraz tez canlı, sabırsız bir insanım. Gece 10. Fena bir gün olmadı. Saat ikide büroda bir müvekkil adayı ile randevum vardı, iyi gitti, biraz para aldım, kartları ödedim. Dönüşte Optimum'a uğradım, yemek yedim, Hüsnü Mahalli'nin *Maniki Dünya* adlı kitabının 15.baskısını aldım. Ortadoğu uzmanı bir gazeteci yazar. Adını duymuştum ama Suriyeli olduğunu bilmiyordum. Dönüşte biraz okudum. Sıkı bir Siyonizm eleştirisiyle başlamış. Ortadoğu'nun kanlı son yüzyılını anlatma hedefiyle yola çıkmış. Ortadoğu'yu en iyi bilen gazetecilerden biriymiş. *Teşkilat*'a devam etmekle bu kitap arasında şimdilik kararsız kaldım. *Teşkilat* beklediğim derecede sürükleyici değil. Tuncay Özkan'ın daha iyi yazması umulurdu. Neyse. Akşam evde epeyce okuyarak Birand'ı tamamladım. Kendisine olan antipatim temkinli bir sempatiye dönüştü. Pek çok tabuya saldırmış cesur bir gazeteci olduğunu teslim ettim. Öcalan'la ilk görüşen gazeteci oymuş. O zamanlar bir tabu olan ordu hakkında nesnellikle ilk yazan da o (*Emret Komutanım*). Epey bedel ödetmişler, ölümlerden dönmüş... Yarın yine tatil köyüne gideceğiz sabahtan. Bir gün bir gündür. Yüzmek bana iyi geliyor. Çimlerin üzerine uzanıp okumak da tabii. İlk fırsatta Shane Black'in *The Nice Guys* adlı yeni filmini görmeye karar verdim. Fragmanı mükemmel. Tür, aksiyon karamizah ve komedi. Başrollerde Ryan Gosling ve Russell Crowe hayli iyi performans vermiş. Yönetmenin meşhur *Kiss Kiss Bang Bang* adlı filmini de çok sevmiştim.

2 Ağustos

Denize gidemedik, Bulut'un annesi uyuyakalmış. Hayal kırıklığı oldu benim için. Çantamı akşamdan hazırlamıştım. Bulut'a yine hediyeler almıştım. Öyle olunca dün gece 40 dakika kadar izlediğim *The Nice Guys*'a devam ettim. O da tam bir hayal kırıklığı yarattı bende. Ne espriler komikti, ne aksiyona kaptrabildim, ne oyunculuklarla avunabildim. Bu filmin bu kadar övülmesini, hem seyirci hem eleştirmenler tarafından beğenilmesini anlamlandırmakta zorlanıyorum. Dün gece *Teşkilat*'dan da epey okudum ama hoşnutsuzlukla. Çalakalem yazılmış bir kitap. Vasat bir ortaokul öğrencisinin kompozisyon bilgisi belki daha fazladır. Özkan, kitabın 25 yıllık çalışmanın ürünü olduğunu söylüyor. Bana göre casusluk tarihi ve uğraşı üzerine hiçbir ön okuma yapmadan ve gönülsüzce yazmış. Tutarsızlıklar, suçlamaları izleyen yine yazar kaynaklı iki satırlık savunmalar çalışmanın ciddiyetine çok zarar vermiş.

ellerini iki yana bırak
iki yanında gidilmemiş yollar
iki yanında o yollardan dönmemişlerin sessiz beklenişi
iki yanında arama ve bulma nöbetleri
iki yanında gogh'tan bi'dünya keder
ellerin ağır mı ağır
bataklıkta gül açmaya benzeyen bir koku ellerin
korkunç bir bataklıkta korkusuzca açmaya benzeyen.

inceldikçe kabuk bağlayan bir şeyler var sesinde
sesini bağır
sesinle ellerini yan yana koyunca dünyaya karşı duran
durmaklığın parktaki bir ağaç dalınca çiçekliği.
ışıklı pencereleri var su berraklığında
kanatlarını açtıkça kuşlara öykünen
her sabah her akşam okşanmış.

rivayet odur ki
ellerin toprağa değdiğinde yeşermiş iki dal
tırnakların toprağa kök salmış
topraksa yurdun
sınırları insan müsveddesi.

iki yanında iki kalp ellerin
iki ağrı, iki bela
ne vakit kavuştursan.
ne vakit sürsen dalı dala
kokuyu kokuya
ağrıyı ağrıya
kalbi kalbe ne vakit,
kahrolur ciğeri beş para etmezler
tomaların ve kirli tomarlı paraların küçücük gölgelerinde.

ellerin diyorum bir şarkıya denk düşüyor
tatlı ve hüznü bir nakaratın tekrarıyla
belleğimizde saklı dokunulmamış bir güzellik.
artık ölebiliriz
iyiler ve atlar birçok defa ölebilir
yeniden çizilebilir haritalar
kahrolası medeniyet
kahrolsun medeni et yığınları
kahrolsun sonsuz keder bağışlayıcılar
-defalarca tekrar et inanmaya
bir travmaya binip gitmek
içimizin en kutlu yenilgisi
bütün akşamüstleri fillerin hüznüne denk.

2 Eylül 2017

Biraz da ders kitabı havası var, tempo hiç yok. Yine de tamamlayacağım gibi. Kitap yarım bırakmayı sevmiyorum. Sabahta *Maniki Dünya*'ya devam ettim. Bu çok iyi yazılmış. Keyifle okunuyor, akıcı ve aydınlatıcı.

İki Şairden İki Şaire Bakış:
KENDİ ŞİİRLERİNİ YARATAN İKİ
USTA; AŞK ŞİİRE DÂHİL, ŞİİR
AŞKTAN HARİÇ DEĞİL

Hüseyin PEKER – Altay Ömer
ERDOĞAN

ŞİİR DERSİ

“İki elim aşktaydı, yine de çıkıp geldim,
Bir uykuyu cananla beraber uyuyorken,
Ki dünyada onunla İstanbul’dum, güzeldim,
Şişede balıktım ey ve göllerde Haşim’dem
Hatıra bir kamıştım, yine de çıkıp geldim.
İncecikten bir kardı, yağardı efil efil,
Lavinya’mdı ben ona Nedim’dem bir gazeldim,
Bütün kara parçalarında – Afrika dâhil
Ziyade gülüşürdük, yine de çıkıp geldim.
Adın ne önemi var, Jülyet’ti ya da Gonca,
Çağrılı tek Yakup’tum sofrasında, özeldim,
Çıkıp geldim, solgun bir güldür şimdî ardımca.”
“Aferin”* dedi Hocam. “zaten ya aşk ya şiir!”
Göz kırptı ve “İkisi aynı şey” dedi Şekspir.

NAZMİ AĞIL

(Adam Sanat, 179; Aşk Küçücük, Kırılğan adlı kitabından)

* “Aferin” şiirin dergide yayımlandığı biçiminde “İyi ettin” diye geçiyor.

KORUK

-Nazmi Ağıl için-

Asmalı dambaşında beton harareti.
Bir yediveren eski zaman yazı az az
demleniyor. Buğulu uzakların
kiremit rengi sinmez şimdi
bu dinginliğe; o, o zamandı.

Çocukluğa şerbetliyiz biz. Zehirlenmedik
demiyoruz; zamanın zehrine bağıştız biz.

Cırcır böcekleri kaprislerine (capriccio!)
başlamadan önceki
sabırsız, m e r a k l ı sessizlik;

haziran!.. korukları ilaçlayan,
uzaktan eski şerbetçilere benzeyen adam;
yüzüne maskeli eşkıyalar
gibi yeşil bir eşarp bağlamış; haziran!

O sabırsız, m e r a k l ı sessizlik...

Talikanın az uzağında kızıl, koşumsuz at
derisini titreterek sinek kovalıyor ya;
dinginliği ürperti sanıyoruz.

Gölgeli (yalan) çocukluk asmalarından
kasabanın sarışın, dalgın inceliğiyle

uzanıp buğulu bir koruk koparsam,
ilâcını şöyle çapraz, mahir bir jestle
gûya çocuk teri kokacak
gömleğime silsem,

ama zaman şaşırmasıyla (...) dişleyemesem ...

Ekşilik damağımda bir at gibi kişnese !..

1999

CEM UZUNGÜNEŞ
(Arzu Evi adlı şiir kitabından)

Hüseyin Peker:

Nazmi Ağıl’ı yeniden okuyunca, şiirimizde yakın geçmişte ne kadar önemli şairin, kaybolduğunu, başka bir deyişle yeterince önemli yer edinmediği düşündüm. Nazmi Ağıl, 1964 Eskişehir doğumlu, İngiliz Dili ve Edebiyatı üzerine yüksek lisans ve doktora çalışmaları yapmış, bu konuda öğretim üyeliği payesine yükselmiş, şiirde de 1998’de yayınladığı ilk kitabından 2014’e 8’i aşkın kitap yayınlamış, önemli bir ad. Nedense şiirimizde adı az anılan, yerini bulamayan isimlerden biri. Ama şiiriyle yetkin bir yer etmiş saydığımız adların başında. Anlatımcı bir üslubu yeğliyor Şavkar Altınel’e, Roni Margulies’e yakın bir çizgide. Ama onlardan farklı olarak şiirsel dokuya ağırlık veren, donanımı nedeniyle İngilizceden çevrilen şiire yakın bir görünümü içinde seyreden bir ozan. 1998’de *Boşanma Dosyası* kitabıyla Yunus Nadi Ödülü’nü de almış, *Babalar ve Oğullar: Umud’un Defteri* kitabıyla bu dosyayı yan yana koyduğumuzda, diğerlerinden daha sahici ve yaralayıcı anlatımlarıyla beğeni çizgimizin üstünde yer açtığımız yapıtlar.

Konuşmayı, anlatmayı seven biri Nazmi Ağıl, Adalet Ağaoğlu’nun kaza geçirdiği gün hasta yatağına gidebiliyor, onun yatak önünden naklen yayın yapar gibi sürekli yoruma geçebiliyor. Orhan Pamuk’un *Bavul*’u üzerinden, incecik dokunuşlara yargılar geçiştirebiliyor. Anlattığını, yaklaştığını dürüst anlatıyor. Bir şair kayganlığı yok onda. Üstüne üstlük bir şair inceliğiyle yaklaşıyor, dokunup geçiyor anlattığının çoğuna.

“yeterince uzun yaşamılan mekânın”
“havan topları, ve daha başka donanımlarla
birlikte, sinsice ilerleyebilmek için
getirmişler kuşatmacılar”

Yukarıdaki dizeleri *Boşanma Dosyası* kitabında yer alan ‘Kuşatma’ şiirinden seçtim. Şimdi şunlara dikkat, evlilik sıkıntısının dillendirildiği bu şiirde, yeterince uzun yaşamılan mekân, eyleme geçtiği gürlütlü ve kavgaların simgeleştirilmiş hali. Sonuç olarak, şiirin tümü okunduğunda diyor ki şair: Dökülen ter, yaşanan sıkıntılar operasyon, tahkim gibi fiilleriyle başıma gelenleri; kale komutanı edasıyla ben karşıladım ve yaşadım. ‘mutlak yenilgiye ve yanlış duygulara’ gömülen benim. Bir başka şiirinde de ‘kayıp belki de çoktan’ dediği şairin kendisidir ya da geçirdiği zaman. Zaten bir diğer şiirinde de ‘O mutfaktayken ben misafir odasında, ben banyodayken o balkonda’ derken şairin yaşadığı yabancılaşmayı daha iyi anlıyoruz. Kendine hep emin bakan biri, onun hayatını sıkıntıya sokmuştur. Bu konuda şair de; aşırı bir çaba içine girmemiş, bu uzaklaşmayı alabildiğince yaşamış ve dile getirmiştir.

Nazmi Ağıl’ın dopdolu bir dünyası var ve konuşmayı seven biri. Hep hasbıhal eder gibi yazıyor. Biraz şiirini ‘narrative’ kılan da burası.

Babalar ve Oğullar kitabında oğul büyümüş, yaşam hızlanmış:

“Çantamı girişe fırlatarak
hemen koşma odana

Kendilerini ancak bir erkeğin anlayacağını düşündükleri anlar olur babaların."

Nazmi Ağıl, kendinden çok annesine benzettiği oğlunun üzerinden artık yeni beklentiler yaratma yolundadır. O dopdolu ve dışarı taşma eğilimi yüksek dünyasını oğluyla bitştirmek eğilimini geliştirir. Oğluna "söyle seni nüfusuna geçirsin" tipi kızgın söylemlerde bulunsada, pişman olup geri dönüş çizelgeleriyle aslına dönecektir. "Hayat oyundan ibaret değil" demesi de, sanki oğlunu bir an evvel büyük görme eğiliminden kaynak almaktadır. Oğlu büyüdükçe saçlarını kestikçe babasına benzediğini arkadaşları söylemiştir sonunda. "Çocuk insanın atasıdır" dizesindeki hatırlatması da boşuna değil şairin. Çalan gitarının bozuk akortlarına varana değin karışır ya da fikir yürütür.

Son eklediği kitabında Balaban, Bruegel, Da Vinci, Monet, Van Gogh, Boticelli, Matisse, Kandinsky vb. ressamaların tabloları önünde bir saygı duruşu yapan şair, kendi çorabı delik dünyasına inceden sokulmakta, "yaptığım kötü kafiyeyi başışla Pablo" diye noktalandığı kitabını, beni ironi paklar deyiimiyle ısıtmaktadır.

Cem Uzungüneş 1962 Bulgaristan doğumlu, Aydın'a yerleşip orada okumuş, sonrasında başka şehirlerde İngilizce tahsilini tamamlamış, başından beri özgün yerde konaklamış bir ad şairimizde. 1998'de *Soluğan* (Öteki Yayınları), 2005'te *Arzu Evi* (YKY) ve 2012'de son kitabı Korkuluk (160. Kilometre Yayınları) ile dikkati çekmeyi başardı. Nasıl mı? Bir kez özgün şeylere çalıştı. Dikkatini çekmez görünecek yakasından özgün şiiri ezberine not aldı. Şiirde her çıkışında bu kendine özgünlüğü aramak gerekiyor.

"Otobüste bir ceset var ama gibi tebessümle karanlığa bakıyor."

Korkuluk'un ilk sayfalarından başlayarak bu özgün, çarpıcı şiir dünyası sizi şaşırtacak. Şaşırtmalı bir şiir yazıyor Cem, "Nöbet tutan ölümle karşılaşmanın" demesindeki farklı vurgular sizi aldatmasın, o şiiri doldurup şişirmiyor, modern ama yalın kalmanın üstesinden gelebiliyor.

Seyhan Erözçelik'e adadığı bir şiir var başta. Şiirin sonunda da şu not gene şaşırtıyor bizi; "Gerçek hayatta hiç karşılaşmadık Seyhan'la"! 'Vahşi huzur' şiirin ilginç buluşlarından biri. Hayvanat bahçesinde karşılaştığı maymun, kafeste huzur aramasıyla, bebek emzirmesiyle şairin, kendi dünyasına özdeş kılınabiliyor. Aynı maymun, tabiri caizse, çay içtiği için bizim Türk ırkından sanılıyor, merhamet ve istihbarat yönlerinden diğer çağdaşlarıyla maymun olması irdeleniyor. Şinasi ve uzman çavuş gibi beklenmedik konularda da konuşan şair, köpek huylarını bir mecaza ezberlettikten sonra, kedilerin analizinde de (yakın konu çerçevesinde bütünleşen şiir imajı)na çalışarak iyi şiirler üretmenin dozunu da çoğaltıyor. Kedileri analiz edişi de hayli ilginç. Onların odaya bıraktığı kokunun (oda spreleriyle, havalandırmayla geçmeyen) bir cins koku olduğunun vurgusu da iliklerimize kadar işliyor doğrusu. Bence tüm bu yönleriyle Cem Uzungüneş'in başarılı bir şiir kurgusunun yaratıcısı olduğu söylenebilir. (Sevişirken akmayan geniş zamanı daralttık, aktık) demesi de şairin şiir coğrafyasına yaptığı dikey cinsel okları. Hep hayretle gözlenen bir dünya gözlemcisinin gözlükleriyle bakıyor ve konuşuyor.

"Şiiri böyle naif bir kafiyeye kurban verebilirim" ya da "Bu şiiri, o şehri haysiyetli bir sessizliğe terk edebilirim." ya da "kapatan müziği, balkona çıkalım" demesindeki sıkıntılı coğrafya, belki ondaki panik atak tutkuların ürktüğü bir ertesi sabah sendromundan kaynak almaktadır. "yenilmıştik, susmuştuk, cebimizde xanax'lar"...

Hele bu son dizeden sonra; Cem Uzungüneş'in isim veremediğimiz, o titrete ama kararlı şiirsel dokusu, kararlarımızı şaşkınlık doğrultusuna sokuyor desem: "çünkü kapandı kumar, saat sustu" dizesini de ekler arasında

düşünürsek, Cem Uzungüneş'in hayli ilginç, hatta başarılı bir muamma olduğunu söyleyebiliriz.

Altay Ömer Erdoğan:

Nazmi Ağıl, *Adam Sanat* yıllarından bu yana izlediğim bir şair. Şiirinde Anglo-Sakson etkileri göze batıyor. Böyle not düşmüşüm belleğime. Ama bu ezberciliğin kıymeti harbiyesi yokmuş, sıkı bir okumadan sonra farkına vardım. Anlatımcı şair nitelemesi de tartışılır hani. Ağıl, kendine şiirden bir dünya kurmuş ve hayata şiir yapan sözcüklerle çıkıyor; anlatımcılık buysa, evet anlatımcı ve iyi ki de anlatıyor. *Yavaş Matematik* üzerine Gamze Akdemir ile gerçekleştirdiği ve *Cumhuriyet Kitap*'ta yayımlanan söyleşide "Günümüzde yazılan pek çok şiirin aksine soyutlamalardan uzak, belli bir bağlama oturan, yaşanmış ya da öyleymiş izlenimi veren durumlardan doğan şiirler yazmak hoşuma gidiyor, büyük laflar eden, peygamberin ağzından çıkmış gibi duran şiirleri benimseyemiyorum. Kitabımdaki gibi bir dosta geçmiş olsun ya da teşekkür ederim demek ya da unuttuğu hırkasını hatırlatmak için yazılan bir şiir, size uzatılan bir eriğe yüklediğiniz anlamı ifade eden dizeler çok daha değerlidir bence havada dönüp duran ama bir yere konamayan sözlerden. Benim her şiirim sonu aynı zamanda kendimi biraz daha keşfetmekle biten bir insana açılma, bir gönüle girme çabası" diye tanımladığı şiir serüveninde Ağıl, şiirsel düşünce ve şiirsel yaratım sürecinde benliğin nasıl kurulabileceğine dair ipuçları sunuyor şiiriyle. Kendine ait bir şiir, bugüne kadar ortaya koyduğu. Dil bilinci şiirsel esin ile birleşmiş, insan hâllerine dair içselliği de kapsayan bir yol alıyor Nazmi Ağıl şiirinde.

Yine onun için "Şiir yazma çabası gütmüyor: Şiiri yazıyor" türünden cümleler sarf ediyorlar ve şiir verimine haksızlık ediyorlar bence. Şiir şoveni değil yalnızca, güdümlü değil; yapıtlarına bakıldığında erekli, adanmış ve şiir yoluyla kendini bulma çabası güden bir şair profili çiziyor Ağıl. Sen hep şairleri Necatigil üzerinden değerlendirirsin ya sevgili Peker, en çok *Boşanma Dosyası*'nda olmak üzere Nazmi Ağıl'ı da onun titizliğine, ince işçiliğine, ev içi duyarlılığına yakınlaşan şair olarak görmeni isterdim. Nitekim Ağıl, göndermelerle Türkçe ve İngilizce şiirden pek çok şaire yakınlaşıyor. Örneğin yukarıya alıntılıdığımız şiirde İkinci Yeni'nin ustalarından hem Cemal Süreya'ya hem Edip Cansever'e göndermeleri sonuçta Shakespeare'e bağlayan tutumuyla şiir bilgisini görgüye ulaştırdığına tanıklık ediyoruz. Bu şiirdeki göndermeleri yadsıyamıyoruz, yadsıyamıyoruz; göndermeleri çıkarsanız, şiir etkisini yitiriyor, ama göndermelerin varlığı şiiri Ağıl'ın kendi şiiri yapmaktan alıkoymuyor. Kendi sesinin, yer yer kendi sessizliğinin peşinde Ağıl; şiiri bulup okuruyla buluşturuyor büyük güdümlülerin arasında.

Sıkı bir edebiyat portföyünü elinde tutan Ağıl, Boğaziçi Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirmiş. Şimdilerde, Koç Üniversitesi İngiliz Dili ve Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nde öğretim üyesi. Geoffrey Chaucer'dan *Canterbury Hikâyeleri*, Alexander Pope'tan *Bukleye Tecavüz*, Theodore Roethke'den *Açık Ev*, William Wordsworth'un *Prelüd*, John Ashbery'den *Dışbükey Bir Aynada Otoportre*, *Demir Raylar* gibi önemli yapıtları dilimize kazandırmış bir şair. Dünya şiirini ve Türkçe şiiri iyi biliyor. Kalbi küçük balıklara açık! Sözün kıymetine inanmış. Felsefi sorular da taşıyor şiirine "Neden sanki bütün dillerde 'rüzgâr' şeklinde / yazılmaz değil mi 'zaman'?" dizelerinde olduğu gibi. Sözcüklerin tazeliğini önemsiyor, bu da hayata karşı bir farklılaşma önerisi olarak duruyor cebinde. Harekete övgü de var şiir veriminin odağında; "Duran her şey ölüdür, / akmayan bir şiir de." Doğanın ve hayatın canlılığına çalışıyor Ağıl, şiirsel tablolar sunuyor okuruna.

Ben, Ağıl'ın Sone'lerini de zevkle okudum. Modernist açmazlara gelenekten dokunuşlarına da hayran kaldım. Şiir

verimini ender görülen bir genişliğe yaymış. “*Bakan gözden bağımsız varoluş mümkün müdür?*” dizesi, bana kalırsa şiir verimini de özetleyen bir kıskırtıcılık taşıyor. Belli yordamlara ya da kalıplara sığmıyor Ağıl; içindeki sesin hayattaki karşılığını arıyor. Denemiyi de, bütünlüklü, sıkı bir söyleme sahip. 90’lar şiirinin önemli isimlerinden. Tematik çalıştığı da eklenebilir. Özellikle *Bu Sessiz Cümbüş*, Ağıl’ın ressamlar ve yapıtları üzerine izlenimlerinin şiirleştiği tematik bir şiir toplama. Benzer bir çalışmayı *Eve Geç Kaldım Yalnızlık Bekler* ile Selahattin Yolgiden de gerçekleştirmişti. Son şiirin (‘Şimdi’nin İstasyonu’) resmini ise fırcayı kapıp okurun yapmasını istiyor. Belki hepimiz Ağıl’ın dediği gibi “*Kavaklardan uçuşan pamukçukların / arasından ağır aksak ilerleyen / bir trende gibiyiz.*”

Kokarca Aramak, şairin en ilginç yapıtlarının başında geliyor. Birinci basımı 2005’de yapılan bu toplamda Ağıl, hayvanların dünyasından varoluşa kapılar aralıyor; “*En çok sorduran odur bu yüzden: / Gerçeklik ne? // Bir renkler buluşmasıysa eğer, / beklenmedik bir kristalleşme, / bir ışık oyunuydu yok say, / yoksa kirpiğiniz titrediğinde...*” (‘Kelebek’) ya da “*Kokmayan bir kokarca ne kadar gerçektir? / Anlatılabilir miydi eve dönünce?*” (‘Kokarca Aramak’). Türkçe şiirde böylesine mikro bir bakışın ürünü tematik başka bir çalışma var mı bilmiyorum ama, Ağıl kelebek, hamamböceği, güve, sivrisinek, karınca, örümcek vb. hayvanların mikro yaşantılarından ‘arı’ bir dille insanların makro yaşantılarına bakmayı deniyor. *Babalar ve Oğullar* meseli de, babadan oğula, oğuldan babaya geçişleriyle yer yer ironinin dozunu artırarak gündelik ayrıntılara varan bir alanda, baba – oğul ilişkisinin kodlarını çözümlemeye yeltenerek şiire varıyor. “*Boşuna değil, ‘Çocuk / insanın atasıdır,’ diyor Wordsworth, / o bilge ozan.*” Ağıl’ın atasözü olmaktan kurtardığı *Umud’un Defteri* alt başlığını taşıyan bu toplama, babanın ağzından yazılmış modern bir baba - oğul destanı olarak görmenin mümkün olduğunu düşünüyor Necmiye Alpay, bir de şiirlerin ergen oğlunun dünyasına girebilmek için rap ritminde yazıldığını. Öte yandan *Babalar ve Oğullar*’daki şiirler, *Bu Sessiz Cümbüş*’ü haber veriyor. “*Benim gördüğüm şeyi sen de görürsün sandım*” dizesini kaleme alan Ağıl’ın şiirinin en dikkat çeken özelliğini bu dizinin alıntılanıldığı şiirin adı karşılıyor aslında; ‘*Gözünden Bakmak*’. Baktığı gözlerin hakkını da ekliyor şiir verimine. Nazmi Ağıl, bize şiir dersi veriyor. Aşkın şiire dâhil oluşunu anımsatan...

Cem Uzungüneş de, şiirin aşktan hariç olmadığına inandırıyor bizi; “*İstemek yoksa şehvet yoksa yoğun. Çok net.*” *Müphemlikleri netleştirmeye çalışan bir tavır var Cem’in şiirde. Bu tavırla zamanı kavramaya çalışırken zamana terk edilmişleri de kavramlaştırma denemesine girişiyor. Bu, ta ilk kitabı Soluğan’dan beri fark ediliyor. O da, tıpkı Nazmi Ağıl gibi edebiyat emeğinin kıymetiyle gözlerimizin önünde. İngilizceden Türkçeye kazandırdığı Edmund White’in Rimbaud: Bir Asinin Çifte Yaşamı, bu yaz raflarda yerini aldı. Ağıl’ınki kadar bir genişliğe yayılmasa da entelektüel ile naifin keşiştiği noktadan o da, varoluş sorunsalına yamadığı sorularla ve daha düşük dozda bir ironiyle hayata bakıyor. Gördüğü ve okuruna gösterdiği puslu bir ayna; sözcüklerini aynayı temizlemek üzere kurulama bezi gibi kullanıyor. Çocukluğuna, gençliğine, geçmişe uzanıyor ve şimdiye ait bilinçle geçmişe ait duyarlılığı bir potada eritip donmakta olan insan ruhunun üzerine döküyor. Bir biçimde hayata ait olmaya, engebelerine dokunmaya, en azından dokunur gibi olmaya cesaret edebiliyor; o, bu gibiliğin şiirine çalışıyor, duygusal bir kayıt altına alma işleminde bulunuyor; “Bu sahnenin zamanı tersyüz edilemiyor; / unuttuklarımızı denetleyemiyor / yüreğimizdeki casus:”*

İkinci kitabı *Arzu Evi* ile (-ki kitap adındaki erotik çağrışım ilgi gerektirir) dış ve iç mimarisi sağlam bir şiire imza atmış olan

Uzungüneş, Valéry’den Cansever’e, Pavese’den Tennessee Williams’a, Bilge Karasu’nun *Göçmüş Kediler Bahçesi*’nden türkülere uzatıyor bakışlarını. Ağıl’da olduğu gibi onda da ayrıntı ilgisi ve keşfe merak ön plâna çıkıyor. İnceltilmiş bir dilbilgisi ile kuruyor şiirini. Bu da, dokusal bir bütünlük hissi ekliyor. Yer yer öyküleri olan şiirlerle imza atsa da, anlatımcı olmaktan çok izlenimci bir şair görünümü sunuyor okura. Olay örgüsüne değil de şiirsel söyleme kayıyor vurgu Uzungüneş’te. Bu söylemi, iki arayışı iç içe geçirdiği bir akışkanlıkla taçlandırıyor üstelik; nesnelere dünyasındaki benlik arayışı ile geçmişin tortusunda kalan, şimdinin kuruluşunu temsil eden yaşantıların bellek çukurundaki yansılarını arayış. Buradan bir görme biçimi edinmek mümkün. Özellikle aşağıya alıntılanmış dizeler dolayısıyla bu toplamdaki şiirleri camdan görmeye ve hem bir fanusa sıkışma hem kırılma açılarından varoluşsal kaygılarımızla nasıl birleştiklerine tanık olmaya başladım: “*Camcı çırağıydım ben o zaman, elmasla cam keserdim. Cam sesi, taa iç kulağı kamaştıran cam sesi! Caddede büyükçe bir cam taşıyan, sarışın bir çocuk düşünün; onun titrek adımlarını... Bu şiirde her şey o camdan görünüyor!*” Tabii sözünü ettiğim tanıklık, Nietzsche’ye göre bellek, suçluluk ve duygusallık öne süren bir aygıttır. Arzu belleği güdüseldir, o yüzden Cem’in yönelimi kaotik hayatın yüklerini sahiplenen bir yapı gövdelenendiriyor. Ölüm ile meselesi de hayata dâhil bu yüzden. Huzursuz ruhların gündelik çırpınımlarına bir biçim kazandırma, onlara armonik bir düzen sağlama ve sonunda “*işte geldik gidiyoruz*”a anlam gömleği giydirme çabası ve telaşında görüyoruz şairi: “*Başka bir çağdan şimdiki zamanı izliyoruz.*”

Bu perili evde huzursuz ruhlarımız yükselemiyor çünkü arzu tenimizi bırakmıyor ölümün kollarına.”

Korkuluk, Cem’in deneye, deneyselliğe yüzünü çevirdiği bir toplam. Yaynevinin sunumuyla “*bir deneyim topografyası. Var olanı sertçe soyan, ‘içe akan ılık, tatlı bir korku’yu ortaya çıkaran şiirler*” toplama. Yeni bir yol ayrımı, bir dönemeç *Korkuluk*, Cem Uzungüneş şiirinde. Bundan sonra şiirinin nereye yöneleceği konusunda da ipuçları sunuyor okuruna. Ahmet Günatan’ın Parçalı Ham. Manifestosu’na kulak kesilmiş üstelik. Kafiye arayışında belli ediyor bunu en çok. Kafiye kurban verebileceğinden söz etmesi de buna karşılık. Korkunun kaynağının ölüm olduğunu hissettiriyor okuruna. Korkuyu sahiplenmenin insan olmanın gereği olduğunu bir de; “*İnsan olmak ayrıca cesaret ister. / İnsan korkusunu cesaretinde saklamak ister.*”

“*Kendini ruhunun zehirli orgazmına bırak*” (‘Akrep’ adlı şiir) diyor. Ötesi sessizlik, ötesi gölgesiyle konuşan ölüm korkusu. Şiir, olacaksa ölüme korkuluk olmalı. Uzungüneş, kısa tarihinde bunu anlatıyor bize. Dranas’ın 1933’te kaleme aldığı şu dizelerden beri şiir ile ölüm korkusu ayrıştırlanmadı nitekim; “*Sanki nehir gibi akmaktadırlar / Derinden ruhları çağırın sese*”. Ruhları çağırın sese karşı bir ses olmayı başarıyor Cem, hayata ait bir derdi, bir tasayı taşıyarak.

Fırat CANER

TEMYİZ ÂZÂSİ HAMDİ EFENDİ

Tunç kubbeli çadırlarda yaşlı bir şehir
gibi geçti yağmur kıyısız denizleri.
Hürdün ey çocuk, hür ama dertli bir
ağaç gibi uğuldayan gözlerini gördüm.

Sustu her ses, orman eskisi gibi
duman duman tütüyordu taş çayırda
ve sen nasıl benziyordun başka bir âna;
taşıyordu dilinden güneşlerin sahibi.

Gördüm, bir biçimde uzaktasın bizden;
düşte kelebek gibi, o kıyısız denizden...
Uyanırsın bir gün ve anlatırsın belki
çalgın kuşlar gibi göğü kemirdiğimizi...

İlmin çırağı hey, hey tutuklu çocuk!
Neymiş yıkasınmış zaman çağın ellerini!
İlla ki çıkar mı ortaya masûmiyet?
Zâlimrûhları ya Râb, ne olur kahret!

Şirk döşeli meydanlarda yaşlı bir zehir
gibi yaksın hava nemmam genizleri.
Battın ya çocuk, çağlarken bu nehir;
dillerde konaklayan bu ağıtı da ben ördüm

Ayfer KARAKAŞ

JENGA BOOM

hayli derin aşım izim gibi
götürdüm nereye ayaklandıysam
distopyamı ve yaradılış menkıbemi

ne zevkti ne de renk menkıbem
tartışılabilir bir olgu

"tanrının zoraki yaratım mesaisine denk düştüm
geri dönüşü olmayan bir bumerang olup fırlatıldım"
nihilistler ve septikler tartışabilir!

bu matris ceninden toza hikayedir
tanrı aday adayları ellerini denkleme bulaştırın
savaşların, kommünlerin, çoğullaşmış yalnızlıkların
... denklemdir!

ceplerinden el aynalarını çıkarsın bütün yanılmışlar!
düzeltinler ruhlarının saçlarını
bir krizantem cehennemi ruhlarını
bir iyimser kır çiçeği ruhlarını

avunuş alıp bir kuble gülümseyelim
kimler?
biz... ruhunun saçlarını tarayanlar cemiyeti

bir küçük tahta ile başladı her şey
sonrası
jenga boom...

Oresay Özgür DOĞAN

ÇIĞLIK NODÜLLERİ

/Aynada sana bakıyorum.
Yüzün beni ele veriyor.

Çelişkilerin ortasında kent orkestrası
yenilmiş çığlık yorgunu.
Berrak ve olgun sözcükler yüklüyor
hâllerine. Yüz akları sabahtan akşama
alengirli anı kasırgası sofistik
mevcudiyet öyküsü inançlı ve firari.

Ne çabuk terk eder insan kendini.

Sayfama küçük bir doğum günü çiziyorum.
Giyinip duruyorum bir öpüşmeyi
ballandırarak, acıyı ve karanlığı
alaylı atlarıyla usunu nadasa bırakan yalnızlığı
biçimli pencereleri giyiniyorum
kara kış vagonları ak köpüklü denizi
uzak bir vahın dünya güllerini.

Sayfama bir bellek çiziyorum
ölülerine lir veriyor
"göğsünde bir tepsi kor taşıyan kız"lar.
giyinip duruyorum herkesin yarasını
kalbin müziğine evrilen.

Sayfama bir bilinçaltı çatlağı çiziyorum
kusuyor tuzunu denge ve bedel övgüsüyle
sana bağışlanmış olan.
Giyinip duruyorum ağaçlı ırmakların
kuşlarla bir fotoğrafın içinde.
Konuşuyorum evcil gürültülere.
Mengene ve yamalı korku uzayıp giden.

Şenol GÜREL

DURASIZ

uyanınca baktı soluna en yakın omzuna
yoktu dünyanın yarısı
ne ilginç dönebiliyor eskisi gibi
kalktı su doldurdu bardağa
ayaktaydı masa
dört ayağının dördü de yerinde
şaştı odasını aralayınca dışarıya
bulutlar koşuyor
sarı konağın ak hanımı
vişne ağacının altında elinde kalınca kitap
kuşluk kahvesini yudumluyor
o
yine o
demirden sesiyle ağaçtan ceviz düşüren karga
konmuş bir dala
yaşamı yalıyor dondurmamış gibi

döndü bir kez daha ağladı
yatağın bozulmamış yarısına

SIKIŞIK7

Hüseyin ALEMDAR

Ey yaşamımın tutkusu, şiir;
çırçıplak şiir, benimsin sonuna kadar!

Juan Ramon Jimenez

1

Bir şairi en güzel günahları ve sevapları anlatır. İyi ki sevaplarım kadar günahlarım, iyi ki bitmiş-bitmemiş şiirlerim günahlarım kadar çok. İyi ki çırçıplak şiirlerimin yaşı kadar ölümüm olacak, kâğıt ve pelikül tadında. Kalbim kâğıtlarla, içim defterlerle dolu olduğu sürece şiir de ölüm de sıkıŞık7 ölünceye kadar benim nasılsa! Ömrümü iki günah iki dilek arasında, tek sarı kartla şiir-sinema birlikteliğinde üçüncü gençliğime getirdim işte, ne mutlu bana. Şiir-sinema iç içeliği bir ömre iki günah, iki dilek arası çift sarıdan kırmızı kart göstermezse ne alâ! Sahi, ilk iki gençliğimde filmler de maçlar da doksan dakikalık metrajda akardı. O zamanlar uzatma dakikaları üç-dört dakikaydı en fazla. Şimdi ise her ikisi de uzadı biraz. Ercüment Behzât Lav, Cahit Irgat, Orhon Murat Arıburnu, Attilâ İlhan, Sadri Alışık, Kâmrân Yüce, Tugay Toksöz, Yavuzer Çetinkaya, Yaman Okay ve diğerleri; âh dönüp gelseler bir bir, “günah” ve “dilek” iki şeyin karışık hüznünü derinine birer kalbî jest yaşar yaşatırlar mı yine! Hele ki Tugay Toksöz, o zamanların Kardeşler Lokantası’na (şimdilerde Sini Türkü Bar) oturup, vücuduna yeni enjekte edilmiş “koşaradım kan”la Hasnun Galip sokağına verip sırtını hangi repliklerle konuşur dağınık ve yörük yara Yeşilçam’a. Ya Yıldırım Önal, alkölü ve ispirtoyu iki çakmak yakınca, ateist mimik kimbilir nasıl da kardeştir Allah’la! Yüce şairim, yer yer de aile büyüğüm olan Fazıl Hüsnü Dağlarca’ya “uzun ömürler” dilerken, “bâd-ı âh” almış olmalıyım ki; bu kalpzaman Yeşilçam ve yakamdaki klaket kesigi şiir birkaç gençlik daha beni bırakmayacak gibi! Sözü; şiir dilek, sinema günahdır demeye getirmeyeceğim. Dilek olan günah, günah olan da dilektir bir yerde; sinemaların şiir, şiirlerin sinema anlatması bundan zaten. Coğrafyası küçük düşleri büyük bir Karadeniz kasabası, daha ortaokul yıllarında bir elime şiir, bir elime sinema tutuşturduğundan olacak, “baba imgesi”ne senaryo tekniğiyle mektup yazmalarım bile o yıllardan kalma! Gitsem de kalsam da ne derim, sevap ve günahla başladığım hayat beni buralara getirdi. Sözün özü, bir yanım şiirse öbür yanım sinemadır derim; neresinden bakarsan bak, bıçakla kesilmiş gibi derin. Şiir ve sinema, pardon günah ve dilek; her ikisi ki, ayrı ayrı iki gençlik bu be(de)nde!

Ben ve bu beden, yaşadığım her şeyi sinema diliyle anlatacaksa bu ikisi aynı şey olacak. Adına “Kalpzaman Yeşilçam” dediğim bir kitap, tüm eksiklerine rağmen bedenimden ve içimden geçen iki ayrı zamanın dondurulmuş hâli olacaksa, inanıyorum ki beni benden daha çok anlatacak. Hâl böyleyken, kendisini üç ayrı sokak adıyla (Bursa, Ahududu, Sadri Alışık) uzun uzun yaşadığım, kendim kadar sevdiğim kalp sokağım ki beni benden sonrakilere kim bilir nasıl hikâye edecek? Bursa, Ahududu, Sadri Alışık... Adının bundan sonra değişmesini artık istemediğim bu sokak, ben ve şiirim sinema tadında konuşulduğunda, Mümtaz Ener, Feridun Çölgeçen, Danyal Topatan, Cevat Kurtuluş, Talât Gözbak, Yıldırım Gencer,

Kadir Savun, Sami Hazinses, Yedigâr Ejder, İbrahim Kurt ve kalp şeritim nice flû adlarını da akla getirecek mutlaka.

Hayatımın filminde tenhâ ve ne de çok hepiniz! Üç ayrı seste, yıllardır tek ünlem hepiniz: Gittiniz, gittiniz, gittiniz! İçer konuşmanın cenneti gibi bir şey her biriniz ve her gittiğiniz! Çocuklukta, cenneti çok öğrettiydi de cehennemi az söylediği anem bana; şiir, sinema ve öteki dünya inancım bundan!

2

Bak, ömrümüzün sayfaları senaryo sayfaları gibi; ortadan ikiye bölünmüş ve doğaldır ki iki boyutlu. Tüm boşluklara üç boyutlu. [Sessizlik!]--Dediniz duydum! Kalbi ve gözleri aynı kalanın kırkına dek söyledikleri de aynı kalır. Kırkımdan önce ne söylediysem, cümle cümle onlardan başkası değildir herhalde! ArzuU!* demişsem âh’şki bir sebeptendir. O’kay’bolmuş netameli bir suç zambağı, nere kaçsam öldürür beni! Bahnâmemi kim okusa, ilk yirmi sayfanın bir yerinde mutlaka ölür. Üç sayfamdan biri Ömer Kavur sineması aşk çapraşığı! Her hevese heveskâr oluşum, kum saatlerimi kırmamla açıklanır ancak. Hep bir boş çerçevedir taşıdığım aslında; hayatı kadra sokma isteği gibi bir şey bu. Dublörüz adam kendine yangındır bir bakıma. Bun bun kendimde söndürdüğüm yangınlara şiir dediğim çok oldu da, âh ki âh kalpzaman yaptı beni sinemalar! Filmler ve kadınlarım ki ters fragman birer aşk ve ıstırap cümlesi bende. Aşk bilmem de kadın ıstıraptır dersem en azından yalan söylememiş olurum kendime. [Sessizlik!]--Dediniz duydum! Sinema, pelikül harf, cümle cümle yassı ağızdan öpmek demektir aşkı. Ağzımı mor öptüm, bağışla!

İki günahım, üç güzelliğim var der övünürüm. Övünmelerim ki güldeki siyahtan. Ablak köylü yüzümle mecnûn olup da, Alkazar’da bütün filmlere “Hayâllerim Aşkım ve Sen” diye gitmem daha dün gibi!

3

Kendinin katili ne yapsa konuşamaz, içinde burkulmuştur replikleri bir kere! “Yoksanız, ..., siz gibiyim!” cümlesinin boşluktaki her harfi keşke sen olsan da, edilgen fiil her replik beni anlatsa. Sinema ve şiir aşkına sen dahil herkesin çocuğuyum, beni anla! Annesi ve babası hayattayken insanın kendini bir başkasının çocuğu gibi hissetmesi nasıl bir duygudur ki! Âh, Yeşilçam bıçağım olmasa her iddiada mutlaka siz kazanırdınız bayan: “Beni hor görmeyin, piç değilim! Bakın işte, bu babamın resmi!”

Kendinin katili, rolüne gece çalışır da suflörüz konuşamaz ya; gece ve yalnızlık anlamında bir cümle kur, ne de olsa gözlerinde ölmek için o cümle yeter bana! “Suçlular Aramızda”dan “Göl”e, “Acı Hayat”tan “Adı Vasfiye”ye, “Yalnızlar Rıhtımı”ndan “14 Numara”ya, “Hudutların Kanunu”ndan “Eşkya”ya, “Gurbet Kuşları”ndan “Biri ve Diğerleri”ne filmler bile cümlelerden oluşur. İki gözünü tek cümle yap da vur beni, ölmem yürürlüğe girer belki o zaman: “İstedığın hakareti et bana! Haklısın, lâyığım hepsine!”

Kendinin katili, bitmiş filminin bile her karesinde boğuntu gibidir. Boğuntuluk hâli ki, donuk ışık sinema perdesine vuran şiirden ilmehtir. Âh kendi sesinde ölmelerin karakter oyuncusu, kırkını yeni devirmişse bir de; yüzü buruşturulmuş çarşı anlamı, elleri dökülmüş kırmızı şarap rengidir dönmekteki makarada. Tek kelimedenden oluşan bir ünlemi cümle gibi konuşabilir ancak, zoraki--kısa cümleler uzun ölmeler içindir. Bir yaştan sonra, hüznünlü bir şeyle

sevinçli bir şey arasında fark yok nasılsa. Tamam, bildiniz: “Şrrrrkkkkkkkkkkkk!”

Merak mı ettiniz? Resimlerime ve kalbime bakın, bi’ şeyim yok gibi. Yıllarımı ve saçlarımı biraz üzümş birileri sadece! Yoksanız, boşluğa sarkan sessizliğim, siz gibiyim!

*) “İstanbul’da kadınlar uzun boylu / U gibi güzel!” (İlhan Berk)

4

N’olursunuz gözünüzdeki ve gönlünüzdeki kendinizle coşma yaşını hiç geçmeyin! Bir şeye hayranlık duymak bile çok kere yaşatır insanı, hayata fedakâr yaklaşmak gözlerden en içe besler tutkuyu, tek bir şeyin heveskârı olmak bile küçük küçücük büyüğün gölünde füsunkâr yüzdürür düşleri; sinema gibi. Âh, en derinimin fedakâr, heveskâr, füsunkâr sözcüklerinin “â” sesleri; Yeşilçam tadında birer harf boşluğu yaşamışlığım var her birinizi! [Sessizlik!]--Bu kitaba ve kendime kareli defter

“kalpzaman” imgele gitmem de bile harfler ve filmler var. Ses mecmuası, Artist ve Yıldız dergileri, gazete kesikleri; kendimi yiterek öğrendiğim günlere, uzaklarıma götürün beni: “Ben sizin binlerce hayrınıızdan biriyim!”

Kalbin bile bir grameri var, yıllardır içime baka baka öğrendiğim tek şey kendim; dilim bu benim! Bazen bendeki sen, bazen sendeki ben olma hâli; her ikisi de ukde. Sorma, uzakta buruşan bir “kamera!” sesiyim sana ve kendime. Mağdur, mağlup ve kara. Sensiz ve senle nasıl da yalnızdım orda; sen değil bendim vurulan az önce bile —film afişleri ki hüznün ve hazan!—

Her hayat kendinden öğrendiğidir aslında! Tüm okulları eksik bitirme yaşım; masum sevap, dul günah, pelikül çarşı öğrene öğretene ele verir beni hemencek. Âh, sinemalardan ve filmlerden öğrendiğim kadınlar ve aşk harfleri ki 1.72 yatılı okul inceltme işaretini!

Gidip de döndüğüm kirlili sokaklar, Ömer Kavur ve Atıf Yılmaz sevabı gece sanrısı (Bkz: Şahika bir kadın “Anayurt Oteli”, ânlik angel “Gece, Melek ve Bizim Çocuklar”)

En son hangi filmde öldümdü sahi! Dönsem, kim bakar gözlerime yüzgörümlüğü alt dudak bir sevinç olarak?

5

Eski film afişleri, lobiler, boş film makaraları, boşluğa saçılmış metrelerce film; lütfen, hatıra toplarken öldürmeyin beni! [Sessizlik, değil! Lâl sepya bu!]--İki büküm parmak uçlarımin kesik siyah birbirine konuşamaması, sol kolumun sağ koluma yastık olamaması, gözlerimin kalbime çifte aşk sifteh yapamaması, ellerimin sineme dokunup dokunup kalamaması yazdan kışa dört ayrı mevsim bedenimde! Artık, her şeyi bilsem de hiçbir şey farketmeyecek. Kaderimi ve bunca şiiri söylemek için, film gibi bir hayat için beni anlatmaya devam edecek.

Arz’uuU, pardon Aşk Film ve Yapımcılık iftiharla sunar! Âlemi dar bir mecnûnun hayatı bu sayfalarda, buyurun. [Sessizlik!]--Saçları eski yağmur, yüzü üç farklı eylül mağlubu gençliğim kadra giriyor. Yirmi iki yaş gençliğim kadra giriyor, yakası dahil hiçbir yerinde ikiden eser yok! Yirmi üç yaş gençliğim, yirmi dört yaş gençliğim, yirmi beş yaş gençliğim, yirmi altı yaş gençliğim, yirmi yedi... Âh, gençliğim kadr dışı, katre katre--ömrümün üçte biri bende değil!

Sahi, ben size senler gibi kimsesiz geldimdi; avuçlarımdaki her sen nicedir sensiz ve kimsesiz. Üstüm başım yerli yapım dağınıklık, elim yüzüm üzgün ve güzel ülkem gibi karmakarışık... Gözlerimden kalbime her yerim Elhamra, Emek, Alkazar, Lâle, Yeni Melek... Bak, dondu içimdeki tüm sinema perdeleri! Ne sahne, ne sekans, ne plan... Replikler, replikler, replikler ve ağızda film dili bir Yeşilçam Türkçesi...

Film Café’de yedi harf hüznün sinema emekçisi Ramazan Özdemir’e anlattığım suskan bir film gibi ömrüm. Sahne: 21, Plan: 21/3, Çekim: 1, İççekim: Boşluk ve hiç!

Burdan daha öteye gidemem!

6

Bak, kendine mesafelerle kıyan asla kalp kırmaz; dâüssıla duygusu derinliğinde zaman kazanır ancak. Sinemaların demeyeceğim, gidip gidip kaldığım filmlerin bendeki yeri anlam anlam yaralarım kadar--Filmlere girip çıktım, çok gittim. Ömrümü anlamakla meşgulüm şimdi! Ömrünü mesafelere yayan kendini dingin ve derin anlar ya, mesafeler/im ki, yaradan öte birer ses boşluğu bana! Durup konuşsam, birine “Yol”, birine “Hakkâri”de Bir Mevsim”, birine “Uzak” derim. Desem de demesem de, mesafeden kastım yaradır zaman!

Bak, hayatın yetmediği yerler ömrüm kadar. Sahi, zaman ve mekân duygusu sadakatinde filmlerde ölmeler(im)e ömür yetmez! Peltek replik biri beni mi konuştu demin! Eski bir alışkanlığım bu, kim kesik ve boğuk konuşsa dinlerim. [—Ya-la-nım-da ta-ze be-nim, ya-ram-da!] --İntiharına cinayet süsü vermek için de olsa bendeki tüm filmleri çekmem gerek. Yoksa, herkes ölülerimi bile masum ve katil anlayacak!

Doğru, zamanın fırlattığı her flashback kalbe vurur. Kalbim ki, her karesiyle öldüğüm filmlerin mahşer yeri... Yarası ve aşkı taze olanı kim olsa öldürür!

7

Güz keşiği orta montaj bir filmim ben veda sözleri acıtır içimi tenhâ vakitlerde gidip gidip aynalara bakarım ince aynalara ince aynalar ki donuk birer ince hüznün bana bir tek sinemayım ya--her rol sinemde kanama!

Beni sen anla/t! Yakamdaki klaket bıçağım, sevgilim senle flû bir Yeşilçam yüzüm, sensiz kan gala gençliğim suç ve zaafardan yapılmayım ya, bıçağım kendime, ne derim :artık günahı yok kimsenin hayatımın filmimde!

Beyoğlu, Ağustos 2009 [2017]

ŞİİRLİ GÜNLÜK

Mustafa OĞUZ

4 Eylül 2016

Güneş sözlüm,
Kalbimi ısıtarak konuştukça
Birer inci tanesi oluyor sözlerin
Aydınlık vakitlere çağırıyorsun beni
Kirlenmemiş zamanlara

Ah benim engin denizim
Bana doğru kabardıkça dalgaların
Mavilikler ülkesine alıp götürüyor
Sonsuz dinginlik bahçesinde ağırlyyorsun beni
Büsbütün berraklaşıyorsun gözlerime baktıkça
Duru, mavi bir deniz oluyoruz

15 Eylül 2015

Söze aşık oldum çocuktum
Şu yaşıma geldim terk etmedi sevdam beni

17 Şubat 2017

Güneş

Çok şey istemiyorum dünya senden
Evimde huzur gökte güneş
Bolca mavilik
Ve özgür bahçelerde
Çın çın çocuklar
Evde iki kap aşım, yanımda güneşim

11 Şubat 2017

VASİYET-İ SENG-İ MEZAR

Hangi sözüm uzun yaşarsa benden
O yazıla mezar taşıma

6 Mart 2017

Acıdır bende kalır geçmez deme
Benden geçer senden geçer içinden geçer
Derin izler kalır geriye

13 Mart 2017

Ben seni sana havale ettim
Sen de beni bana bırak
Öylece yaşayıp gidelim sulh üzere
Görmeden kalbimize saplı bıçakları
Akan kanı söze batan dikenleri
Çatallı şeytan dilini

Sen mutlu olursun bilirim
Beni sorma ben hep acıya talimliyim

20 Mart 2017

İşte şimdi şuradayım
Kalbinin kıyısında
Emanet bir zamana tutunarak
Sessiz şarkılar çoğaltıyorum içimde
Gözlerim küçülüyor büyürken zulmet bulutları

Ben aynı yerdeyim kalbin kıyısında
Yeni bir günün çok uzağında

27 Mart 2017

NEGATİF I

Sana geldim insan
Haydi kendinde çarp çoğalt
İnsanlığa sun beni
Bölme, çıkarma azaltma
Yok etme beni

Yok edersen
Yanlış adrese gelmişim özür dilerim
İnsan sanmıştım seni

NEGATİF II

Soğuk taşlar döşemişler şehre
Soğuk kalpli insanlar
Kale kapıları örmüşler
Kale kilitler takmışlar övüne övüne
Hem de birkaç yerine

Taş devrinden
beton devrine dönmüş insanlar
Unutmuşlar konuşmayı
Selamlaşmayı
Ve sevmeyi birbirini
Her biri çok katlı şatolarında
İlan etmişler voyvodalıklarını
Dillerinde kanlı kazıkları

Beton çağında buz kesmiş insanlık
Ölen kendine ölüyor
Doğan kendine

13 Nisan 2017

Öyle şiirler yazdım ki kardeşim
Bugün benim içimi kanatır
Yarın senin

17 Nisan 2017

Her şey sizin olsun
Bana bırakın gökyüzünü
Yağmuru, kuşları
Ben bir mavilikte beslerim özgürlüğü

2 Temmuz 2017

En büyük zalim insandır
İnsanı da yakar insanlığı da

2 Ağustos 2017

Bir 'an'ım bile olmasın cebimde
Ansız öleyim
Öyle güzel bir yerde gelsin ki melek
Burada da ölünür mü desin insanlar
Yaşamın en güzel anında noktalsın ömrüm

10 Ağustos 2017

Ufukta kapkara bulutlar
Ha düştü ha düşecek insanlık

PETROL YEŞİLİ A

beni bir yağmura bindirdiler, ıslanmadım
bir bulutu pamuk niyetiyle yedirdiler, çile
aklım yusufçuk hikayesinde tutsak, sanrı
kurt düşüne düşürdüğü kuzuyu dişlerken
zirve yorgun, çukur ezilmiş, bayır yaylalık
uzadıkça uzardı öykü birbirinden habersiz
sahi sen kaçınıcı hicazsın, bir şarkı

ben bir çarşamba yağmuruyum, uzağa düşmüş
çarşamba dolusuyum, atların yelesine sarılmış
sen de at ol, çarşamba ol, yelenden seveyim
yağmur atların yelesinden geçer, dolu kalır
bir mavilik yüz biriktir, ben fena üşüdüm
sesimi biriktiremedim, mermerler kaygan zemin
belamdın, mahrem kelimeler buz

şehir vapurlarına bin isabel, hisar'dan yana el salla
yağmurda şemsiye açma, ıslansın saçların
sabahları geçerken pencereme dayan, taş at
göğsüm şiir tüneli, kırkayak yuvası, telmih
taşların şifadır bana isabel
ışık içtim, cam yuttum, kan kustum
saçların petrol yeşili a

11 Ağustos 2017

Ben sessiz ölürüm
Senin sesin çıkmaz
Ölen ben miyim yoksa sen mi?
Burada olmazsa orda görürüm

*

Söz söyleme gücü verdim Tanrım
Eziliyorum bu gücün altında
Dil suskun

23 Temmuz 2017

Ben yazılarımı duvara değil
Kalbine yazmak isterdim
Ey insan...

*

Dünya yaşamı bir topa vurumluktur
Kimi doksana gider kimi boşa

*

Sen duymuyorsun ya beni
Tüm dünya sağır kesildi şimdi

*

Yarım yaşanan hayat
Tam bir dize vermiyor insana
Her şey kırık

ARAF'IN GÜNLÜĞÜ

annem mualla cem'e

elini uzatmış bekliyor
kafesteki şehir– bir ömür
kendine çekilen perde.

ey haritanın yüreği!
toprağında yeşerecek

filiz

evim! – hangi toprağı avuçlasam?

bir sevinci boyuyor

hoş geldin çalınca kapılar sesler ve yorgunluklar,
yasemin kokularıyla bekleyen avluda bahar
kapıları birdenbire çalan oğullar, beklemenin göz hakkı,
rengârenk pastel boyalarıyla kahkahalar

bir sevinci boyuyor

beatrice, gökyüzünde elleri

hayal et!

*(kavuşmak, göğe açılan iki el – nakkaşın elleri düşsel
bahçesinde bir evin, karanfil ve yasemin kokularıyla
kutsanmış toprağın tezgâhında yaşlı eller
çardağın kuytusuna düşen...)*

de ki, çiçek çiçek birlikte çiziliyor sevinçler...

ERİYEN ZAMANLAR PENCERESİ

Girip kaybolmak içinde, aynanın;
İçinden geçip bütün aynaların
Sır olmak her şeyin uzaklaştığı saatlerde.

Solgun, ince bir kadın. Sarkmış
Eriyen zamanlar penceresinden.

İşte doğduğu ev, bir parıltı gibi
Görünüp kayboluyor içinde, aynanın
Gizine kapanmış şiirler emziriyor.

Cam, aynanın içinden geçiyor.

A. ERTAN MISIRLI İLE SÖYLEŞİRİ-YORUM

s u y a
g ö m ü ş

Hüseyin KORKMAZ

“*Şiirin en büyük özgürlüğü, özgün olma özgürlüğüdür. Belki de bu yüzden “ Şiir, Anayasa aykırı’dır, doğanın ahlaki kovduğu yerdedir, yasadışıdır” .*
(Cemal Süreya)

Yaşam; iki evreli haz düğümü (şiir ve aşk)! Lirik bakışlı yasak aşk bak, şiirdeki aksiseda yankılanır söz söz parıldar içler acısı bir yara sana. Duvarların dili yok; konuşma, dinlemez içindeki sesi, çıtkırdım nefesi kim korur ki şiirden başka, kim? Korumasın varsın anlam seni; sen anlamı saklandığı dilden çıkart, sahip çık ona ey gözleri şahin; kalbi güvercin olan şair. Seçilen keder; yaşanılan kader açmazı sesin, sesine karanfil kokusu ilıştır, çık yalnızlık sokağına, sulusepken hüznün var yine havada, bunu da sezersin sen nasılsa.

İrmak değilse kalbin nedir, söyle? *Zaman çeşmesinden/ su içmeye konan kuş* gördü seni; bir ırmaktın gökyüzüne bakakaldığın. Sonsuz ve duru bir gök. Gök. Gürültülü.

Tarih kokulu kalpyapıt şiirleri okuyoruz. Yara, anlamdır. Anlamdır, kırık kabuktan sızan kanın söylediği ağrı. Senin ağrın kaç şiir ki?

Şiirin sönümlendiği çağda güz gibi solgun ve kuru boşluğu denize götüren *ırmağın sularında* hâlâ bakışın.

Gözlerinle zamanın güllere akışını duyarsın.

Yetkin, asi imgeye benzer imgen, kıvılcım alınca yaşamı yakmaktan zevk alırsın; anlamı büyük bir yangına dönüştürmekten geri durmayan şiiri bulmak demek biraz da cayır cayır uçuruma bağırmağandır gözlerinle bunu anla.

Ey uçurum sen Ney Bahçesi kadarsın; sen şiir kadar derin bir bilge olmalısın. Yankılandı güneş, satır aralığı. Öyle güzel yıktın ki tepe olamayan ama kendisini dağ sananları.

Sesin güneşe; şiirin ferah bir bağ rüzgârı.

Gün gelir, umulmadık biçimde hem de, bu denli katksız, gerçeküstünü de zorlayan şiir tasarımın sanırım bir güç, erk ve enerji olarak karşımızda olacak. Şiirin sesini duyan boşluk hoşnut senden her zaman duyduğumuz yankılara göre.

Elleri düşsel bir dünyada seyretmek ve seslenmekten geliyorsun diyor kadın. Her çağrı bir ad salar ortalığa geleceğin imgesi. Sen acıya keskin çağrı: *Sana geldim/ uyanık ırmaklar gibi/ yaşamak duası kadar eski/ iki ıssızlık arasında/ bırakma beni acıyı sev Frida/ ben sevdim*

İkimizin de bilmediği sürgüne gönderilmiş çocukluk gibi her şiir aslında! Yalnız bir acı. Anlatıyı kullanan dilin, görünmez duyguları görünür kılan, üst perdeye düşen yansıma. İzdüşümü soyutlamak, alımlamayı kolaylaştırdığı için biz, bilgeliğinin tadını şiire sızdığımız oranda tadıyoruz tabi ki... Öngördüğün anlatımı biçim çerçevesine yerleştirme becerisine sahip pratiğin dili; yeniliğe açık bir kapı bırakıyor. Sen o kapı aralığında hayata bakıyor; sesleniyorsun şiiri!

Suyun hafızası kadar temiz, dirençli o derinsel bakış harmonisine sahip dil seçiciliğin dışarıdan yansır; kendinin dışında aradığın içindedir nasılsa... Kuramsal çıkarımların, otantik içsel duygu patlamalarının yaydığı belirteçler seni hayatın başlangıç serüvenine sürükler. Kırgınlığın, şiir galerisi tadında özenli, buruk, dalgın bir rüzgârı dürten sesleniş kıvamında. Biçimsel dil yatağı oluşmuş; yaşamı biriktirip o yatağa aktaran sen; İlhan Bey’e Vahiy Gelmiş gibi *a ğ z ı n ı*

bir şairsin. Şiire hayat veren nefes kabarcıkların yayılıyor köpük köpük. Acının panzehiri; dilin balıdır şiir peteğine dolan tüm sözcüklerin. Israr etmez dile düşen ateşin söyledikleri, gündeşi sayılan su ise kendisine örnek verir şiirindeki karşı konulamaz akışa. Dağın gölgesini çağırın güneşi andıran lirik sıcaklığı var şiirlerinin. Hayalleri ve duyguları üşüyenleri sarıp sarmalayan titiz şiir örgünü; sokakta üşüyen bir çocuğun boynuna atkı, karamsar karanlığın boynunda bir ip gibidir.

Bir Yağmur Zamanı Kırık Dökük Şiirler’i tamir ederken dudağında *Eski Islık*, pürüzsüz bir ses. Şiirlerin dikey sütunları yapıtı taşıyıcı bir aktivite üstlenir. Sen mimarı olarak eksikliğe müdahale edersin. Doğal bir gelişim grafiği gösteren artı değer katmanlı söz oyunları, modernist şiirsel düşüncesinin izleri gibi. Gerçekliği yansıtan aynadır şiir sende; yaşamın çökeltisini bize gösterir. *Cinnet Yazı* derler bize; içimiz dışımız bir nasılsa bu dünyada.

Bu kadar güçlü olan şair, şiiri elbette yaşam biçimi seçer. *Ölüm Beyaz Gölge*’dir çünkü şiir için! Kırık parça yara kırk bir yamadır şiirde tenha seslerin... Kırık neyden damlayan armoni duyular, biraz rakı mezesidir de çoğun güz sarartısı hüznülerdir dökük kaldığımız. Şiir muhabbetinde gönülçelen yâre bakış; yardan kaçış koşa koşa kaç şiir, kaç ayak cura tınlaması kim bilebilir ki. İlhan Berk gittiğinden beri tanrı da vahiy yollamaz oldu kaç şiirdir, duy coğrafya tekensiz koca yara şimdi.

Tanrı’nın ilk sevabı şiirse; son günahı ölümdür diye yazdım kancümle defterime. İlhan Berk nuru, karanlığa ışık görgüsü öğreten A. Ertan Mısırlı’dır dedim ya duydu mu inleyen kayada güneşimi; kıvılcık bayrak göndere çeken de adı eşkiyaya çıkar Çaycuma’nın asiliği ve asilliğinde zalime ve zulme bir karşı duruş kimliğinin anla – ölen arkadaşlarımın anısına saygıyla- bağirtisi Cinnet Yazı’nda da duyulur nasılsa.

Zonguldak baba imge; anne sütü Çaycuma! Sessiz bir bıçak lütfen! Zonguldak’ın göbek bağı kessin bu kelâmın nârı! Buraların yaşam sütü ekşimiş; şarabı küf bağlamış kaç zamandır, şiir bağlarmsa harap! Gelsene! Gelip de eski kan yaraya yeni gözyaşı döksene!

eski kan; yeni gözyaşı!

yasak bir elmayı dişlesem yanak dişlercesine cennetten nasılsa kovulduk ama değil mi?

kayıp kuş kaç mahallede
kaç kuş kayıp mahallede
sen de sevgiline kuş de
sokaklarda kedi midir tek başına böyle
deli divane dolaşan
ben miyim sen misin gençliği
ateş çemberi çevrili derya içinde bana söyle...

kilit eskidydi, eski bir kilidi büyük bir anahtarla açtım
kapı aralığında içeri bakan ışık
dünya dağmık
kusura bakma?

ev içleri de yaralı bereli şimdilerde
şair, penceredeki güneş de seni kısıkanıyor

kan ve gözyaşı barajıdır kalp
nice ölüleri de sürükledi günler içeri

yıkıldı kalp; göz kapakçığını açtım sonunda, kör oldum.

Hüseyin Korkmaz

ÖZÜRLÜ VEDA

Yorgun ve küs gideceğim
- zamanım geldiği için değil -
Gitmek istediğim için
Ama zamanımın gelmesini de isterdim doğrusu
Yüke dönen bu bedeni bırakıp da gideceğim

Ölü kuşlar gömün mezarıma / kanatlarını ödünç alıp da
gideceğim
Kararsızlıklarımı, açılmayıp boğulduğum denizleri
Kırmadığım, çalmadığım için pişman olduğum kapıları
Arkamda bir köpeğin dostluğunu bırakıp da gideceğim

Çatılara dokunmadan, balkonlara uğramadan
Sabah ışıkları yanmadan daha
Sokak kedilerinin üzüntüsünü de götüreceğim giderken
yabani güvercinlerin
Minnet yüklü bakışlarını da koyacağım yanıma
Hiç tanımadığım insanların müteşekkirlilerini de alıp
gideceğim

Belki bekleyen olmayacak, belki de uğurlanmadan
Ara yolda, arafta, kıyıda, köşede, kenarda
İki arada bir derede, hiç yerde, her elde
Olmadığım zamanın, olduğum anında
Kalacak olsam da gideceğim

Yüke yük edemem
Kalemleri çocuklar alsın, mürekkepleri de kangrenler
Kitapları kapının önüne koyun, gelen giden alsın
Hatta durun / tüm her şeyimi, yani hiçbir şeyimi
Toplayıp koyun kenara, kim dilerse alsın, hiç benim
olamayan bu hayatı
Ne de olsa ister istemez geldiğim bu yerden gideceğim

Ne giysem gözlerimin rengi ona dönerdi, beyaza dönüp de
Çok severdi elasını, bırakın açıp görsün son kez
Saplansın bakışı boşluğa
Damlalar yıkasın kirpiklerimi
Öyle baka baka gideceğim

Anadan üryan, yeni doğmuş ölümlerle
Saçlarımla oynardı biri
Alsın makası eline
İstediği kadarını kessin
Saçsız da olsam gideceğim

Soğuk, kül, kireç artığı narin parmaklarımın üzerinde
Diğeri parmaklarımın inceliğine hayrandı
Avuçlarımın içine avucunu o koysun
Dokunur dokunmaz gideceğim

Söylene söylene, sağır kaplumbağalar sırtında
Bir tatlı söz duymadığımı iddia eden, buyur gel
Daya kulağımı göğsüme
Damarlarımın içinde akan sözcükleri
Son kalp çarpıntımı hisset de, gideceğim

Herkese benden bir çivi, adımı aklınıza çivileyip de
gideceğim
Konuşurken gözlerimin içine bak derdim
İnatla dudaklarıma bakardı, iç geçirirdi
Aklında kalmasın, dayasın yanağımı dudağıma
Son öpüşüm de onda kalsın, ahsız gideceğim

En mahrem anlarınızda gözünüze degecek silüetim
Gözünüz yaşaracak istemsiz, yosunlu
Misafir odalarınızın kilitli kapıları arkasında ki
Daimi misafiriniz olacağım
Efkârlanıp balkona çıktığınızda
Sigaranızın dumanının ortağı olacağım
Olmayan ciğerime çekip gideceğim

Düşünde kâbus, yatağında karabasan kalacağım
sen yüksekte aşağı bakan
O baktığın yerde olacağım
Atamayacaksın kendini, alçaklardan yükseklerle gideceğim

Korkma, kalmayacak
Gittikten sonra lüğatin yanacak
Kelimeler kül olacak bir bir
Gitmek dahi istemeyecek kadar gitmiş olarak gideceğim

ey hiç olmayan sevgili,
Başında ki duman olup da gideceğim

Sokak kedilerine bakmadan
Suyunu yabani güvercinlerin dökmeden gideceğim

Son kez İstanbul'u görmesem de olur
Bir ağacım var, uçurumun kenarında
Köklerinin yarısı havada, diğer yarısı toprakta
Arsam vardı hani, uçurumun içinde
Ha işte! Oraya, o ağacın altına uyanıp
Her yolcuya el sallaya sallaya gideceğim

Sen ölme ben öleyim diyen anamın kalbini burup da
Küçük çocukların feri kaçmış çakmak gözlerinden
Yağlı urgan saçlarından / çamur deryası ayakları
Dokunduğu yeri kirleten pantolonlarından
Ceplerinde ki gazoz kapaklarından
Hayatımın sınır kapılarına dayanan
Kadınlarımın ah'ını öpüp de gideceğim

Yorgun denizlere akan azgın nehirlerin hiç oluşunu
Ölü okyanusa dokunan yaşlı denizlerin kayboluşunu izleyip
de gideceğim

Gitmek istediğim için
Hiç gelmemişim gibi
Hiç gitmeyecekmişim gibi
Hiç gibi
Hiç

Osman Serhat ERKEKLİ

457

Sevil Avşar diyor ki : Kentleri dönüştürüyoruz ; trafiği dönüştüremiyoruz. Malum ben de kentsel dönüşüm denen olgunun mağduruyum. Bizim yıkılan ev de mahkemelik.Ev kiralayacak param kalmadı.Kardeşim yardım edecek.

458

Ramis Dara diyor ki : Acı çekmeden yaşamak ve böyle az az yazmak istiyorum. Bana iyi geliyor.Ve ekliyor : Sancı yoksa yaşanır.

459

Geçmişten bu yana neler değişti ; yazmak istiyorum.Cemal Süreya da bana, buna benzer bir eser önermişti. Mesela derdi; kravatın ne olduğunu bin beş yüz yıl sonra merak edecekler. Hayalleri olan bir adamdı. Ben de O'na niye siz yazmıyorsunuz, demiştim.Sabahattin Kudret de bana Milliyet Gazetesinde dil yanlışları köşesi açacaktı. O köşenin yazarı sonradan çok meşhur oldu. Beni şiirden uzaklaştırmak istediklerini düşünüyordum. Fazıl Hüsni de sekreterliğini teklif ettiğinde,usta bende şairim demiştim. Bu ilişkilerde ben yirmili yaşların başında idim.

460

Eski dostlardan Eray Canberk ile telefonda konuştuk. Kendi köşesinde billurdan mısralar ördü.Toplu şiirleri olan Kent Kırğını'nı tavsiye ederim.

461

Seville gençliğimizde revaçta olan fransızca şarkılar dinliyorduk ki, Sevil Amerikan emperyalizmi züccaciye dükkanına giren fil gibi bütün kültürleri devirip geçti dedi.Artık yok o fransızca,İtalyanca,İspanyolca şarkılar.

462

Her gün takıldığımız olumsuz düşünceler farklı oluyor.Bunlar günden güne değişiyor ise mühim değil demektir. Mühim olan, değişmeyen devam eden dertler.

463

Cengiz Kılçer, Sevil,Hüseyin Kocatürk ,Maltepe'de bir çay bahçesinde oturduk.Cengiz evlenmiş; Ankara'ya yerleşmiş.

464

Sevil Avşar dedi ki : Şizofreni söz konusu ise bütün diller yabancı dildir; sözcükler susar.

465

Şeref Bilsel ve Sevil, Moda'da bir çay bahçesinde oturduk. Şeref dedi ki : Malzeme çoğaldıkça şiir yazmak zorlaşıyor. Sordum : Eskiden birkaç mazmun vardı şimdi göstergeler çok, dedi.seçmek,ayrıştırmak güç oluyor.Benim inşaat işlerinden konuşuyorduk ;bazı şairler müteahhit olamıyor ; şair oluyor dedi.Çok yazanlardan Fazıl Hüsni için,kötü şiir yazmaya hakkı vardı, dedi. O gün Moda'da Onur Caymaz ve ailesine rast geldik.Sonra Kadıköy'de bir meyhaneye oturduk.

466

Rüyalar şiir gibi. İyi şiirler de rüya gibi.

ZEYNEP

/ ve tekerrür etti gül
bir insanda/

Zeynep benim güzel sözcüğüm
berekatli mevsim ağzımda

Rüyalarım da mercan liman
bir istiridye senfonisi

Zeynep ellerimde su
nefesimden doğmuş deniz

Kuş uykusu menekşenin yaprağında
düş uğultusu ılık ve sessiz

Zeynep bana inciden kader
bir yangının dağılması

çiçekli nehir deseni güldüğünde
göğsünde bir avlu uğurböcekleri

Zeynep benim güzel bahçem
annemden kopmuş gül

çünkü aşk iki göğüs kafesinde
ateşten püsküren süttür

İnsanın en insan yeridir Zeynep
melekliğin bebek dönemi!

Zeynep taze bir düştür!

Dilek BAYRAM

İMKÂNSIZIN ŞARKISI

(şiirin başlığı Murakami'nin aynı adlı romanından alınmıştır)

Yarısu dolu-temizlenmemiş bir havuzun,
Bir çamur birikintisinin,
birikmenin,
yığılmanın,
yığıntının
tam ortasındayım.
ortasında boşlukta yım.

Bazen yalnızlık güzel-
Bazen yalnızlık üzer:
En basit sözlerle yazılmış lokomotif bir şarkının,
Ucuz kırmızı şarabın tadında bazen yalnızlık...
Bazense ağızda eriyen macaron tadında.

Bırakıp gitmenin kıvrınmasında,
Terkedilip gitmenin çaresizliğindeyim.

Bir tercümana ihtiyacım var:
Murakami kitaplarını tercüme edebilecek,
Ancak Latince bilmeyecek...
Ruh halindeki gelgitleri ise mutlaka anlayacak.

İbrahim OLUKLU

SAAT VURDUKÇA VURUYOR

Saat kahvaltıyı vuruyor İbrahim
İnsülini vuruyor, kan şekeri ölçümünü, ara öğünleri...

Yakup Şahan yoğun bakımdaymış on gündür
Saat durmaksızın vuruyor Yakup Şahan'ı

İşçi kadınları almaya gelen servisleri
Uzak bir yoldaki ambulans sirenini

Vurdukça vuruyor İbrahim saat
Kurşun sayısıyla yeniden alınan yüzölçümünü ülkenin

Şerif TEMURTAŞ

GÖZLERİM DALIYOR ESKİ YAZA

bir yaz göçüp gidiyor içimden
başaklar tohum atıyor tarlaya
kışa gidiyorum çocukluğumdan

korkuluktan kaçıp bostan tarlasına
koşuyorum kardan adama

ölümüm geliyor aklıma
gökyüzüne naralar atıyorum

fişek çıkıyor gözlerimden
usulca yatağıma saklanıyorum

sokakların gece yarısı sessizliğine dalıp
sesler atıyorum şehrin göğüne
patlıyor vardiya araçlarının egzozu

hudutları kırık kalbimin
kırağı yağmış şakaklarıma ağlıyorum

virane bir kasabada gençliğime rastlıyorum
yalandan şiirler yazıyorum
katlanmak için hayata
koşar adım çıkıyorum rüyadan

çelik çomak oynadım en çok çocukluğum
bundandır kalbimin çelik gibi olması

dinamitler patlıyor taş ocağında
ürküyor köstebekler

talın edilmiş günlerin çığı
son durakta inip
haykırarak yurduma kaçıyorum

sessizce çekiliyorum şiirden

Ünsal ÇANKAYA

KURŞUN GİBİYE DE

Kimseye yük gelmesin isterim şiir
Kalbime bile.
Ondandır
Yarım yamalak dizelerle
Eksiği, gediğiyle
Bölük pörçük de kalsa duygusu
Saklayamam içimde
Dökerim dile.
Sürçü lisan için özrümüz bile
Sadece bundan olur eksik kalan şiire.

Döndü AÇIKGÖZ

HAYAT KIZ KARDEŞİMDİR

Aynalara bakmayı unuttum
Anneme özendiğimden beri
Hep bir durak sonrasında buldum hayatı
Alıştım sanıyordum içimdeki tenhaliğe
Bir çılgınlıkla uyanmayı sabahları

Kalbime üflenen kederler gelip buluyor beni
Yüzümdeki aleve çarpıyor kapı
Görmediğim oyuncaklar saçılıyor her yere
Yalnızlıkla oynamayı bırakıp
Şımartsam çocukluğumu

Hayatı bulduğum yerde her şey ağlamaklı
Kimi kalan vakti öldürüyor kendi penceresinde
Ele avuca sığmayan bir sürü aşk çıkıp gidiyor
Kırık bir not düşüyor herkes kader karnesine
Titriyor hatıraların soğuk kaldırımları

Bir ağrı ne vakittir dillenir şuramda
Her yanım kesilip dikiliyor sanki uykumda
Terk edilmiş kasabaların solgun çiçeklerini
Koparıp attı çingiraklı yılan
Babamın cenneti derdi annem eve

Kör etti gözlerimi hayat ölüm orucunda Nisan
Savruldum oradan oraya günün ortasında
Derin bir hüznün içinde aşkı arıyor erkekler
Birbirini tanımadan eskiyor giysileri
Bundandır inanmayı şım sığ kıyılara

Hep geri gidiyor adımları yeni doğan çocukların
Alışmaktan korkuyorlar aya/ güneşe
Çıt çıkarmaz hiç biri uzun kışlarda
Ağır ağır vuruyor hayat
Yeni bir anne arar cılız sesleri

Geç kaldı yağmakta yağmur ırmaklar kirlendi
Kime yeter artık kuyudaki ateş yutan su
Kaçtıkça ben karşılaştık dikildi önüme
Hayat benim kız kardeşimdir
Bir bir söktüm kendi duraklarımı

ZERRE

Ey hayat! Kendine acımanın uzun sürmüş çıraklığı!

Ben kıyametten gelme bir cuma
Sen zemheriden olma bir gökyüzü
Gözlerinde yağmursuz haset bulutları herkesin
Ve o yürek bozkırı şarkılar ki ne söylese
Yamamıştık sesindeki yırtığı
Upuzun bir keşke yaratmıştık suskunluğumuzdan
Sokaklar çığıklardan geçilmiyorken

İhmalin dilinde açılmış yaralardandı
Bakışların körlüğüne kapılmak açıklarda!
Söylenmemiş susarken boşluğa taşırken köklerini
Belli ki az güneşli sabahların sislerinden yapılmıştı
Dirliğin ahımı almış gövdesinden kimsesizliğin
Harlı çocuk yaşlarının küslük günlerinde

Uçarak yolların tozuna kapanır kendi
Bunca ters açılı sevinçlere denk gelmek şenliklerde!
Üşürdük kuytularda lamtı bir bıçak gibi
Bir çentik daha atmak ıssızlığa yitiklerden ne götürür ki
Evveli harap ahiri belirsizlik olan zamandan
Mecali mecazına yetmeyen bir hayatta
Geçip gidiyoruz sadece, hepsi bu

Yüzü kara batmış kapkara bir gecenin içindeydi
Hangi miş'lı geçmiş zamanlardan geçilirse acıya
Hani bazı aşklarda firkat ve sin aynı geçitte bulunur ya
Kalmakla gitmek aynı karanlık eşikte
Yeri bunca sıcakken neye tutunsak çığdı
Hiddeti kıyametten bozma bir cuma idi
Duruşu şubattan olma bir gökyüzü
Çok dağılgan hevesler biriktirmiştik
Yakamız uçurumdan geçilmiyorken!

20-25 Mayıs 2017, Gece

SAYIKLAMALAR XXV

elimini haram tarihine gidelim biraz uzakta
doğuda bir kentte
resmî bir dairede uzatıyorum elimi bir adama
(müdür gibi bir şey olmalı)
meğer elim fehşa imiş de
dokunursa avucumun sıcaklığından avucuna
ateşten bir kor konabilir diye...
sıkılmamış havada asılı kalmış
haram bir el olarak resmi kalmış
sıkılmamış bir el olarak kalmış
bir olmak var elimini resmî tarihinde,
ne yapacağını bilememek
sonrasında saçlarını düzeltmek var

okulda bunu okutmadılar
annem de uyarımadı bu konuda,
bir gün böyle bir şeyin olabileceğini,
elimini bir başına böyle havada asılı kalabileceğini
bilse bilse Salvador Dali bilebilirdi
belki toplumsallığa övgü,
belki matematik çağlı bir yıl boyunca
baktığım beslediğim rüzgâr,
öyle uluorta bir şey değil
Frida'nın melankolik güneşi de değil bu,
soğuk bir şey,
iyi güneşler,
altın dişli iyi dilekler, iyi niyetler hepimize yine de.

Nihan IŞIKER**AŞK GÜNCELLEMESİ -III-**

Aşk cehenneme atmak değil
Kurtarmaktır ateşten

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 25 TL.
Prodüksiyon	: İhsan Üren, Z. Ersin Erdem, Yalçın Oğuz, Halim Çiftçi.	Posta Çeki ya da Banka hesabı:	Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839 IBAN: TR370006701000000072092839
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Zühtü Engüdar (Alipaşa Mah. Konuralp Cad. Karnur Apt. No: 22 D: 3 Osmangazi- BURSA)	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalizâde Cad. 7/27 Setbaşı - BURSA
Yazışma ve posta kargo adresi	: PK 68 16361 Ulucami - BURSA		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 - 7685		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.